

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра автоматизованих систем обробки інформації
і управління

Звіт

з лабораторної роботи № 3
з дисципліни «Алгоритми та структури даних-1. Основи
алгоритмізації»
«Дослідження лінійних алгоритмів »
Варіант 8

Виконав

_____
ІІ-15, Дацьо Іван Іванович

студент

(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 2021

Лабораторна робота 3

Дослідження ітераційних циклічних алгоритмів

Мета – дослідити подання операторів повторення дій та набути практичних навичок їх використання під час складання циклічних програмних специфікацій.

Індивідуальне завдання :

Варіант 8

Задача:

Із заданою точністю ε обчислити значення функції $\cos x$:

$$\cos x = 1 - \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!} - \frac{x^6}{6!} + \dots + (-1)^n \frac{x^{2n}}{(2n)!} + \dots$$

1. Постановка задачі.

Визначити значення $\cos(x)$ із заданою точністю і із заданим x використовуючи оператори повторювання дій до моменту , коли модуль елемента буде меншим за задану точність.

Результатом є значення косинуса .

2. Побудова математичної моделі

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Точність	Дійсний	E	Початкові дані
Змінна	Дійсний	x	Початкові дані
Лічильник циклу	Цілочисельний	k	Проміжні дані
Елементи	Дійсний	term	Проміжні дані

Результат суми	Дійсний	Sum	Кінцеві дані
----------------	---------	-----	--------------

Для порівняння елемента із точністю використовуємо формулу :

$\text{abs}(\text{term}) > E$

Для знаходження елементів використовуємо формулу:

$\text{term} = -x * x * \text{term} / ((2 * k) * (2 * k - 1))$

Для знаходження суми використовуємо формулу:

$\text{Sum} = \text{Sum} + \text{term}$

3.Розв'язання

Програмні специфікації запишемо у псевдокодi та графічній формi у вигляді блок-схеми .

Крок 1. Визначимо основні дії .

Крок 2. Деталізуємо дію присвоєння значень змінним

Крок 3. Деталізуємо дію порівняння елемента з точністю

Крок 4. Деталізуємо дію знаходження елементів та їх суми

Крок 5. Деталізуємо дію надання нового значення k

4. Псевдокод

Крок 1 .

Початок

Присвоєння змінним значень

Порівняння елемента з точністю

Знаходження значень елементів та їх суми

Надання нового значення k

Кінець

Крок 2.

Початок

term=1

sum=term

k=1

Порівняння елемента з точністю

Знаходження значень елементів та їх суми

Надання нового значення k

Кінець

Крок 3. .

Початок

term=1

sum=term

k=1

Якщо $\text{abs}(\text{term}) > 0$

Повторити для $k = k + 1$

Знаходження значень елементів та їх суми

Надання нового значення k

Інакше : Вивести Sum

Кінець

Крок 4.

Початок

term=1

sum=term

k=1

Якщо $\text{abs}(\text{term}) > 0$

$\text{term} = -x * x * \text{term} / ((2 * k) * (2 * k - 1))$

$\text{Sum} = \text{Sum} + \text{term}$

Надання нового значення k

Інакше : Вивести Sum

Кінець

Крок 5.

Початок

term=1

sum=term

k=1

Якщо $\text{abs}(\text{term}) > 0$

term = $-x * x * \text{term} / ((2 * k) * (2 * k - 1))$

Sum = Sum + term

Повторити для $k = k + 1$

Все повторити

Інакше : Вивести Sum

Кінець

5. Блок-схема алгоритму

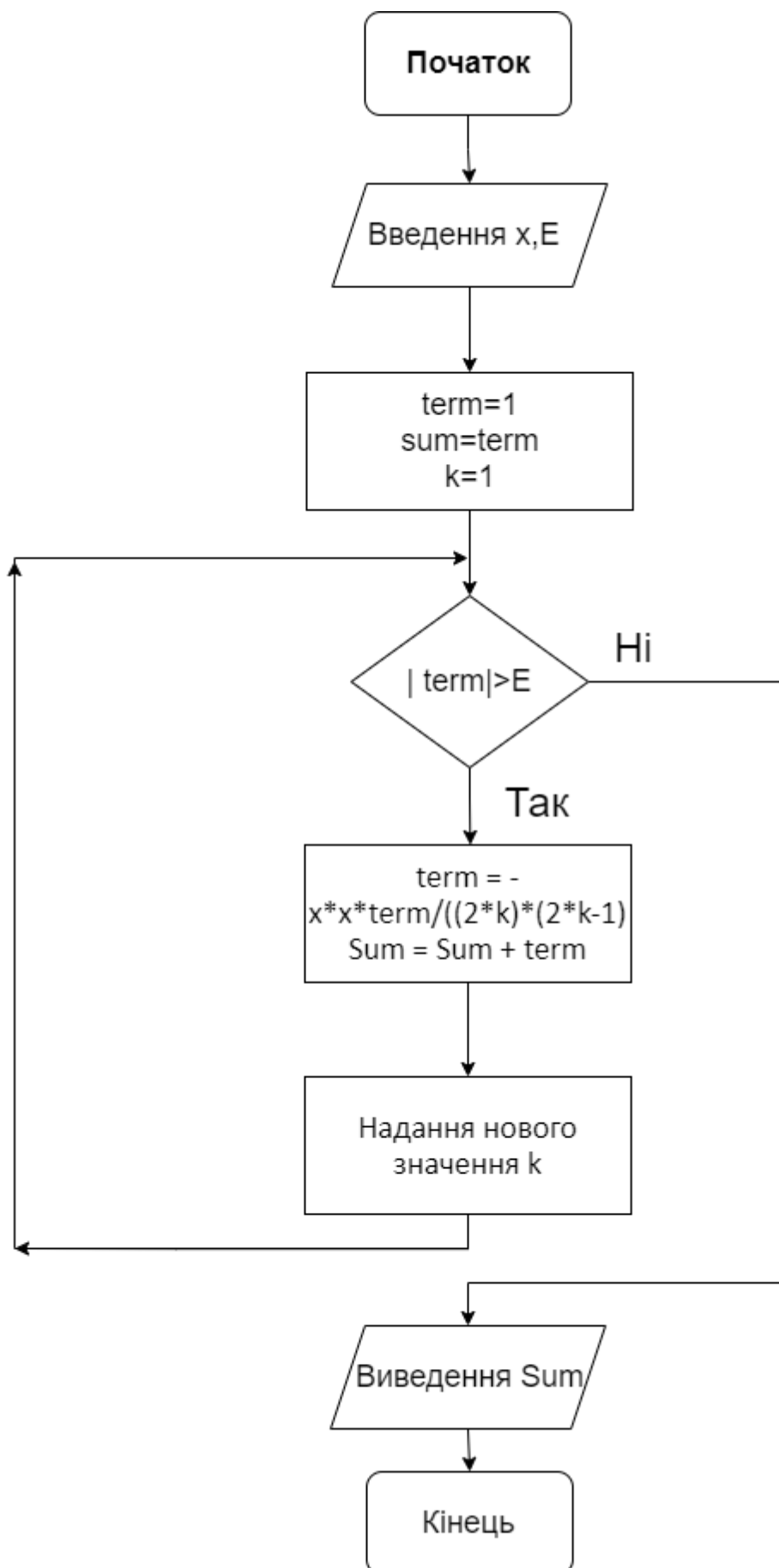
Крок 1 .

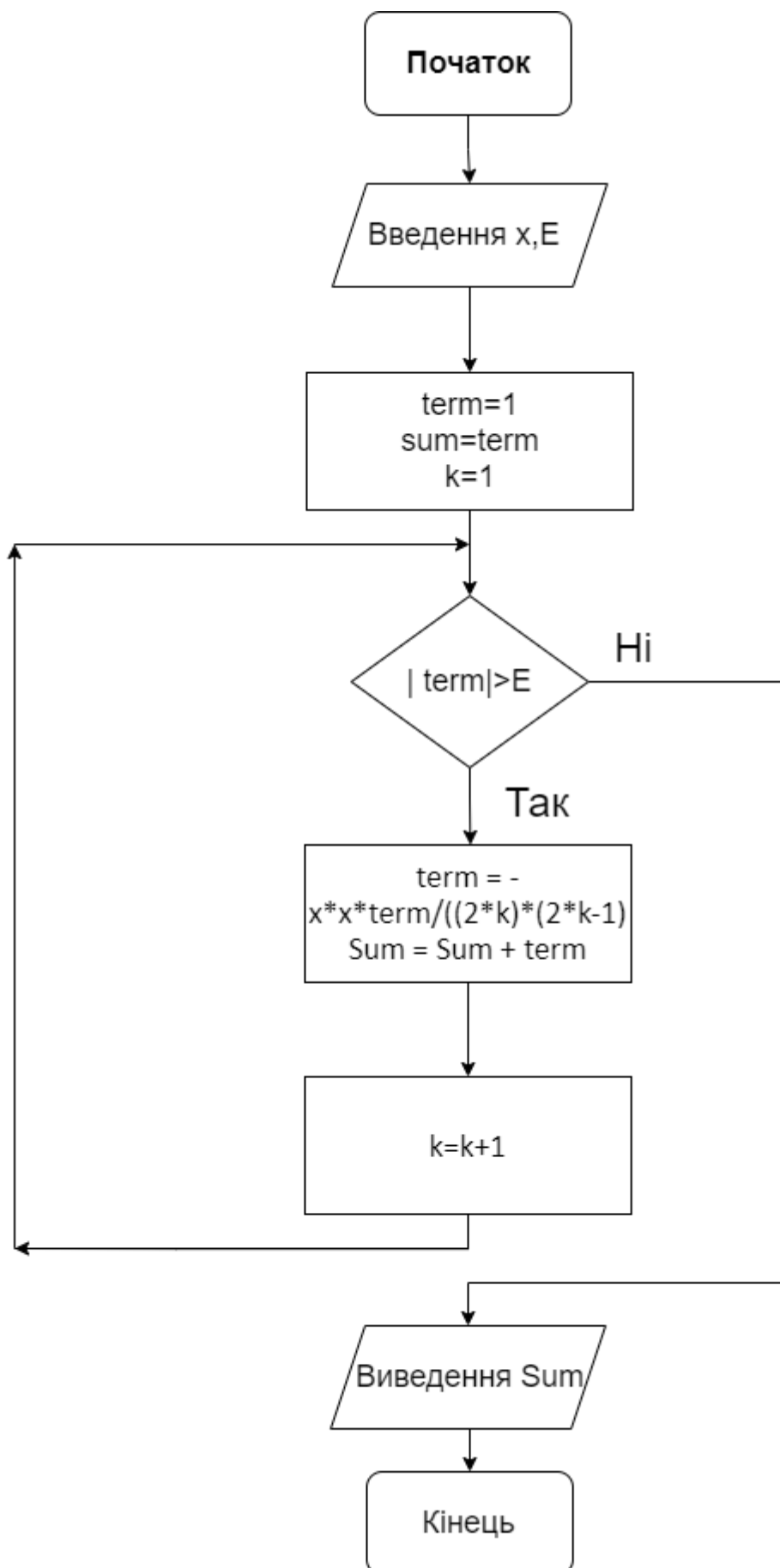

6 . Випробування алгоритму Випробування 1

Блок	Дія (цикл 1)	Дія (цикл 2)	Дія (цикл 3)	Дія (цикл 4)
	початок			
1	E=0.0001			
2	X=1.2			
3	Sum=term=1			
4	term= -0.72	term=0.0864	term=- 0.0041472	term=0.0001066
5	Sum=0.28	Sum=0.3664	Sum=0.362253	Sum=0.362359
6	true	true	true	true
Блок	Дія(цикл 5)			
1				
2				
3				
4	term=- 0.000001706			
5	Sum=0.362358			
6	false			
	Виведення Sum			
	Кінець			

Випробування 2

Блок	Дія(цикл 1)	Дія(цикл 2)	Дія(цикл 3)	Дія (цикл 4)
	початок			
1	E=0.00001			
2	X=0.5			
3	Sum=term=1			
4	term=-0.125	term = 0.0260417	term = - 0.0000217	term=0.000000096881
5	Sum=0.875	Sum=0.87760417	Sum= 0.877582	Sum=0.887583

6	true	true	true	false
				Виведення Sum
				Кінець

7.Висновок

Було досліджено подання операторів повторення дій та набуто практичних навичок їх використання під час складання циклічних програмних специфікацій. В результаті виконання лабораторної роботи ми отримали два значення косинуса в залежності від точності та x , розділивши задачу на 5 кроків : визначення основних дій , деталізація дії присвоєння значень змінним, деталізація дії порівняння елемента з точністю, деталізація дії знаходження елементів та їх суми , деталізація дії надання нового значення k . Алгоритм було побудовано з використанням ітераційного циклу передумови. В результаті випробування було розглянуто значення $E=0.0001$, $x=1.2$ отримано результат $\cos(x)= 0.362358$ та $E=0.00001$, $x= 0,5$ отримали $\cos(x) ==0.887583$.